

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Менеджмент
фандрайзингу**

Затверджую

В.о. завідувача кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Т.Б. Семенчук

Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Викладач	СЕМЕНЧУК Тетяна Борисівна Кандидат економічних наук, доцент
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	СЕМЕНЧУК Тетяна Борисівна
E-mail	semenchuk2021@gmail.com
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 608 телефон: +38097-840-05-80
Консультації	Кожна понеділка з 12.00год до 14.00год за <u>ZOOM</u> посиланням
Офіційна назва освітньої програми	Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань, спеціальність	07 «Управління та адміністрування» 073 «Менеджмент»
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова
Курс/ Семестр викладання	2/4
Обсяг дисципліни	4 кредитів ECTS / 120 загальна кількість годин
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 24 години/ 4 годин Практичні заняття – 20 годин/ 4 години
Форма контролю	Залік
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проєктор, мережа Internet.
Мова викладання	Українська
Мета вивчення	Формування комплексу навичок сучасного мислення та

дисципліни	компетентностей щодо системи теоретичних знань і прикладних вмінь та навичок управління проєктами й пошуку донорів. Навчальна дисципліна дозволяє освоїти теоретико-методологічні та організаційно-економічні аспекти управління проєктними циклами організацій, а також пошуку фінансування на реалізацію проєктних ідей.
Загальні компетентності	12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні (фахові) компетентності	7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
Програмні результати навчання	6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень

ЧИМ ВАЖЛИВИЙ КУРС:

Впровадження проєктного управління вимагає серйозних змін в діяльності будь-якого підприємства. Воно може надати підприємству серйозні переваги, оскільки дозволяє швидко реагувати на мінливі умови зовнішнього середовища. Але успіх менеджменту фандрайзингу залежить від того, наскільки залучені в нього співробітники підприємства, наскільки вони поділяють філософію цього підходу, яким чином побудовані комунікації між ними.

Курс дає можливість освоїти загальні положення теорії та практики менеджменту; спеціальні знання, які відображають особливості предметної області діяльності; специфічні методи та прийоми управління, отримані в результаті вивчення загальних закономірностей, притаманних всім проєктам. Головне ціль — переконати грантодавця, що саме Ваш проєкт є найбільш актуальним та конкурентоспроможним і саме Ваше команда зможе ефективно втілити його у життя та отримати фінансування на його реалізацію.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

МОДУЛЬ 1. Менеджмент фандрайзингу

Тема 1. Поняття проєкту. Основні види проєктів

Розуміння того, що таке проєкт. Причини появи проєктів. Структура проєкту. Скерованість проєкту щодо вирішення конкретної проблеми у конкретній сфері. Проблема управління проєктами, як особливе мистецтво, яке можна виокремити і вивчити. Основні види проєктів. Проєкт, бізнес-план та техніко-економічне обґрунтування інвестицій.

Тема 2. Сутність фандрейзингу. Основні донори для фінансування проєктів (зокрема донори з ЄС)

Сутність та форми донорської допомоги. правові засади здійснення міжнародної технічної допомоги. Джерела правового регулювання міжнародної технічної допомоги. Національне законодавство МТД. Залучення міжнародної технічної допомоги. Окремі проєкти та програми, представлені на території України за підтримки ЄС, іноземних держав та інших міжнародних організацій.

Тема 3. Поняття управління проєктним циклом (PCM – project cycle management).

Планування проєкту. Розробка структурного плану проєкту. Планування послідовності здійснення проєктних задач. Планування персоналу. Техніка і методи планування послідовності дій проєкту. Оглядове планування. Оцінка ризиків у проєкті. Здійснення поточного та проміжного контролю за реалізацією проєкту. Зворотній зв'язок.

Тема 4. Основні інструменти формування проєктної ідеї.

Концептуальна сутність поняття «Ідея». Передпроєктна діяльність. Роль Асоціації у формуванні проєктної ідеї. Творчість і продуктивність у процесі формування та реалізації проєктних ідей. Структура ідеї. Основні рекомендації для генерування успішних ідей. Загальна характеристика інструментів генерування, відбору та формулювання проєктних ідей. Види ситуаційного аналізу: SWOT, PEST, SNW, логічна матриця.

Тема 5. Опис проєкту. Особливості формування аплікаційних форм до фондів, що фінансують проєктні заявки.

Особливості управління проєктом. «трикутник проєкту». Перше звернення до грантодавця (лист-запит до донора). Заявка на грант. Загальна структура аплікаційної форми та її основні види. Основні функції заявки. Основні правила успішної підготовки проєктних пропозицій. Концепція та опис проєкту.

Тема 6. Планування проєкту. Ресурси, бюджет та ризики.

Особливості життєвого циклу проєкту. Складання попереднього плану реалізації проєкту. Застосування методик «дерева проблем» та «дерева цілей» в процесі формування плану проєкту. Види ресурсів проєкту. Особливості пошуку додаткових ресурсів (грант, інвестиція, громадська та/або владна підтримка. Загальна характеристика бюджету (кошторису) проєкту. Правила проєктного бюджетування. Ризики у проєкті.

Тема 7. Реалізація проєкту. Контроль. Звітність для донорів.

Особливості процесу реалізації проєкту. План-графік. Комунікація. Поточні корективи. Суть процесу контролю проєкту. Моніторинг проєкту. Вимірювання прогресу виконання робіт проєкту. Особливості формування звітності за проєктом. Загальні вимоги здійснення звітності перед донорами. Управління якістю проєктів.

Тема 8. Загальна характеристика програм ЄС, що фінансують проєкти в Україні.

Загальна характеристика структурних фондів та програм ЄС. Грантові програми ЄС для країн програми «Східне Партнерство». Програма «ERASMUS+»: «KA1» – Академічна мобільність, «KA2» – Проєкти співпраці, «KA3» – Підтримка реформ, «Жан Моне» - Європейські студії, Молодь, Спорт, Вища освіта. Особливості інноваційних грантів програми «HORIZON 2020».

Практичні заняття курсу передбачають виконання ситуаційних, тестових та інших завдань, опитування та дискусії за темами, короткі виступи та презентації з тематики дисципліни.

Тематика практичних занять:

Практична робота №1. Поняття проєкту. Основні види проєктів.

Практична робота №2. Сутність фандрейзингу. Основні донори для фінансування проєктів (зокрема донори з ЄС).

Практична робота №3. Поняття управління проєктним циклом (PCM – project cycle management).

Практична робота №4. Праця над проєктною ідеєю.

Практична робота №5. Опис проєкту. Особливості формування аплікаційних форм до фондів, що фінансують проєктні заявки.

Практична робота №6. Планування проєкту. Ресурси, бюджет та ризики.

Практична робота №7. Підготовка проєктної заявки на міжнародний грант.

Практична робота №8. Реалізація проєкту. Контроль. Звітність для донорів.

Практична робота №9. Загальна характеристика програм ЄС, що фінансують проєкти в Україні.

Практична робота №10. Презентація, реалізація й завершення міжнародного грантового проєкту.

Приклади практичних завдань:

Ситуаційне завдання:

Розробіть логіко-структурну матрицю Вашого проєкту, який включає в себе визначення мети, цілі, завдання, результати та необхідні заходи для його реалізації. Результат представте у вигляді доповіді з презентацією на практичному занятті.

Приклад тестового завдання:

Скоординована та синхронізована дія, яка свідомо спрямована на системні вразливості демократичних держав та інститутів за допомогою широкого спектру засобів називається:

Можливі помилки при реалізації проєкту за допомогою графіка Ганта:

- а) плутаний графік реалізації проєкту або нереальні строки виконання робіт;
- б) недотримання логічної послідовності проведення робіт і заходів;
- в) невідповідність пунктів графіка завданням, визначеним раніше
- г) все переховане.

Для стимулювання науково-дослідницького й творчого інтересу здобувачів вищої освіти і здобуття ними навичок наукової діяльності доречно заохочувати їх до виконання додаткових видів робіт в певних проєктах, і враховувати цю діяльність при підведенні підсумків роботи здобувачів вищої освіти у семестрі. Так, наприклад, здобувачам вищої освіти може бути запропоновано розробити концепцію власного проєкту та презентувати її на практичному занятті. Також здобувачам вищої освіти може бути запропоновано виконання рефератів за темами дисципліни «Менеджмент фандрайзингу» у вигляді презентацій та захистити її на практичному занятті. Найкращі рекомендуються до виступу на науково-практичній конференції.

Орієнтована тематика:

1. Понятійний апарат - проєкт. Причини появи проєктів. Структура проєкту.
2. Скерованість проєкту щодо вирішення конкретної проблеми у конкретній сфері.
3. Проблема управління проєктами, як особливе мистецтво, яке можна виокремити і вивчити.
4. Основні види проєктів.
5. Порівняйте проєкт, бізнес-план та техніко-економічне обґрунтування інвестицій.
6. Сутність та форми донорської допомоги.
7. Особливості залучення міжнародної технічної допомоги.
8. Опишіть окремі проєкти та програми, представлені на території України за підтримки ЄС, іноземних держав та інших міжнародних організацій.
9. Особливості розробки структурного плану проєкту.
10. Планування послідовності здійснення проєктних задач.
11. Техніка і методи планування послідовності дій проєкту. Оглядове планування.
12. Здійснення поточного та проміжного контролю за реалізацією проєкту. Зворотній зв'язок.
13. Концептуальна сутність поняття «Ідея».
14. Що таке передпроєктна діяльність?
15. Роль Асоціації у формуванні проєктної ідеї.
16. Творчість і продуктивність у процесі формування та реалізації проєктних ідей.

17. Структура ідеї. Основні рекомендації для генерування успішних ідей.
18. Загальна характеристика інструментів генерування, відбору та формулювання проєктних ідей.
19. Види ситуаційного аналізу: SWOT, PEST, SNW, логічна матриця.
20. Особливості управління проєктом. «Трикутник проєкту».
21. Перше звернення до грантодавця (лист-запит до донора).
22. Заявка на грант. Загальна структура апікаційної форми та її основні види.
23. Основні функції заявки. Основні правила успішної підготовки проєктних пропозицій.
24. Концепція та опис проєкту.
25. Особливості життєвого циклу проєкту.
26. Складання попереднього плану реалізації проєкту.
27. Застосування методик «дерева проблем» та «дерева цілей» в процесі формування плану проєкту.
28. Види ресурсів проєкту. Особливості пошуку додаткових ресурсів (грант, інвестиція, громадська та/або владна підтримка).
29. Загальна характеристика бюджету (кошторису) проєкту. Правила проєктного бюджетування.
30. Ризики у проєкті.
31. Особливості процесу реалізації проєкту. План-графік.
32. Комунікація. Поточні корективи.
33. Суть процесу контролю проєкту. Моніторинг проєкту.
34. Вимірювання прогресу виконання робіт проєкту.
35. Особливості формування звітності за проєктом. Загальні вимоги здійснення звітності перед донорами.
36. Управління якістю проєктів.
37. Загальна характеристика структурних фондів та програм ЄС.
38. Грантові програми ЄС для країн програми «Східне Партнерство».
39. Програма «ERASMUS+»: «KA1» – Академічна мобільність, «KA2» – Проєкти співпраці, «KA3» – Підтримка реформ, «Жан Моне» - Європейські студії, Молодь, Спорт, Вища освіта.
40. Особливості інноваційних грантів програми «HORIZON 2020».

Індивідуальні види робіт не обмежуються і приймаються пропозиції щодо вдосконалення курсу (як лекційної, так і практичної складової).

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 2 бали (до 24 балів).

Практичні заняття:

Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії. Максимальна сума становить 7,5 балів за кожне заняття (до 75 балів).

Самостійна робота

Написання та захист реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються до 10 балів.

Здобувач отримує підсумкову оцінку за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, становить 100.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

ІНФОРМАЦІЙНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Google Classroom: Менеджмент фаундрайзингу

Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ: <https://library.duit.in.ua>.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про затвердження Порядку проведення державної експертизи інвестиційних проєктів: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 р. № 701 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/701-2011-%D0%BF#Text>
2. 2013/743/EU: Council Decision of 3 December 2013 establishing the specific programme implementing Horizon 2020 – the Framework Programme for Research and Innovation (2014-2020) and repealing Decisions 2006/971/EC, 2006/972/EC, 2006/973/EC, 2006/974/EC and 2006/975/EC URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex%3A32013D0743>
3. Regulation (EU) No 1288/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 establishing 'Erasmus+': the Union programme for education, training, youth and sport and repealing Decisions No 1719/2006/EC, No 1720/2006/EC and No 1298/2008/EC URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=celex%3A32013R1288>
4. Regulation (EU) No 1291/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 establishing Horizon 2020 – the Framework Programme for Research and Innovation (2014-2020) and repealing Decision No 1982/2006/EC URL: <https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32013R1291>
5. Ноздріна Л. В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проєктами: підручник. Київ: ЦНЛ, 2019. 432 с.
6. Грантовий менеджмент і написання проєктів. Практичний poradnik / Упоряд. Процак О. Л: Ліга-Прес, 2010
7. Навчально-практичний посібник, підготовлений за фінансової підтримки House of Europe і Європейського Союзу: «ГРАНТ-МЕНЕДЖМЕНТ: просто про складне» URL: <https://www.prostir.ua/?library=hrant-menedzhment-prosto-pro-skladne>
8. Чернявська О. В., Соколова А. М. Фандрайзинг. Навч. посіб. 2-е вид., з доопрац. та допов. К.: Алерта, 2015. 272 с
9. Бабій О.Я. Посібник з фандрейзингу для бізнес-об'єднань: посібник. Київ, 2017. 168с.
10. Aid Delivery methods, Volume 1: Project Cycle Management, European Commission, EuropeAid Office, Brussels 2004. URL: https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/methodology-aid-delivery-methods-project-cycle-management-200403_en_2.pdf
11. C Mom, P Van den Besselaar Do interests affect grant application success? The role of organizational proximity preprint (2020) <https://www.researchgate.net/publication/344461606>, Accessed 14th Feb 2022
12. M-Y Tseng The genre of research grant proposals: toward a cognitive-pragmatic analysis Journal of Pragmatics, 41 (2011), pp. 2254-2268

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

[Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій](#)

[Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій](#)

[Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ](#)

Порушення [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#) є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з [Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ](#).

У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#).

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватися в онлайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «[Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#)».